

METODIKA

Průběžné hodnocení programu ALFA

Příloha 1

1 PŘEDSTAVENÍ HODNOCENÍ

Hlavním záměrem průběžného hodnocení Programu ALFA je získání informací o průběhu realizace a naplňování cílů programu před jeho ukončením v roce 2019. Znalosti a výsledky plynoucí z tohoto hodnocení budou dále využity pro zlepšení stávajících i připravovaných programů Technologické agentury ČR (dále také “TA ČR”).

Struktura závěrečné zprávy je v souladu s evaluačními okruhy a jednotlivými evaluačními otázkami, které vychází ze čtyř základních cílů průběžného hodnocení:

- komplexně vyhodnotit průběh Programu ALFA, zda a jak jsou **naplňovány cíle programu** a jaké jsou dopady a přínosy jak v programové tak projektové úrovni,
- zaměřit se na analýzu a vyhodnocení **dosahovaných výstupů, výsledků a dopadů/přínosů** v rámci podpořených projektů i programu jako celku,
- ověřit možnosti analýzy dopadů a přínosů (formou kontrafaktuálních přístupů) na úrovni projektů a subjektů pro **přípravu závěrečného hodnocení Programu ALFA**,
- získat relevantní poznatky využitelné **pro zlepšení implementace navazujícího programu EPSILON** i dalších programů poskytovatele a analyzovat nejen klíčové procesy spojené s realizací Programu ALFA.

Hlavní zjištění průběžného hodnocení jsou uvedeny v závěrečné zprávě, která vychází z podkladů jednotlivých aktivit hodnocení.

Tabulka 1: Přehled realizovaných šetření průběžného hodnocení

Druh šetření	Charakteristika	Počet respondentů	Cílová skupina	Termín šetření
Dotazník	Online šetření s hlavními řešiteli projektů	517	Řešitelé projektů	3–4/2018
Dotazník	Online šetření s uživateli výstupů projektů	10	Uživatelé výstupů	7/2018
Rozhovory	Osobní hloubkové rozhovory s řešiteli projektů	20	Řešitelé projektů	5–7/2018
Rozhovory	Osobní hloubkové rozhovory s řešiteli projektů s nedostatky	5	Řešitelé projektů	8–9/2018
Rozhovory	Osobní hloubkové rozhovory s administrátory Programu	3	Administrátoři projektů	8–9/2018
Rozhovory	Osobní hloubkové rozhovory s tvůrci Programu	3	Tvůrci programu	10–11/2018
Desk research	Analýza interně i externě zpracovaných materiálů k Programu ALFA.	–	–	1–5/2018
Statistická analýza	Statistické údaje o realizaci a výsledcích Programu	–	–	6–9/2018
Kontrafaktuální analýza	Kontrafaktuální analýza nepodpořených a podpořených podniků	–	–	11/2018
Rešerše	Analýza vzniku a změn v průběhu realizace Programu Alfa	–	–	11/2018
Podkladové analýzy	Analýza implementačních zpráv, hodnocení přínosů, síťové grafy spolupráce podpořených subjektů, průnik subjektů v Programu ALFA a současně zapojených	–	–	7–11/2018

v programu INKA

Časový harmonogram hodnocení

Přípravy průběžného hodnocení Programu ALFA započaly v srpnu 2017. V průběhu roku probíhala hlavní část realizace hodnocení, ze které byly v lednu 2019 předloženy předběžné závěry. Finální verze závěrečné zprávy se všemi přílohami byla předložena v březnu 2019. Doba trvání je tedy 20 měsíců, což odpovídá značnému rozsahu hodnocení.

V závěru roku 2017 probíhaly zejména přípravy na samotnou realizaci hodnocení, byl sestaven evaluační tým, který stanovil záměry, cíle a základní podobu hodnocení. Následně byla zástupci Technologického centra Akademie věd ČR sestavena intervenční logika programu, na základě které evaluační tým vypracoval *Návrh evaluačních otázek průběžného hodnocení Programu ALFA*, které lze považovat za zadání hodnocení. Celkem čtyři evaluační okruhy s osmi evaluačními otázkami a čtyřmi tématy zájmu pro přípravu závěrečného hodnocení byly schváleny předsednictvem TA ČR dne 30. 11. 2017.

Od ledna 2018 probíhaly pravidelné schůzky evaluačního týmu, na nichž byly plánovány následné kroky hodnocení. V první polovině roku byla zpracována desk research analýza, která poskytla přehled o všech interně i externě zpracovaných materiálech k Programu ALFA. Proběhlo dotazníkové šetření mezi hlavními řešiteli podpořených projektů, které mělo vysokou, přibližně třetinovou návratnost.

Na dotazníkové šetření navázaly řízené rozhovory s řešiteli projektů, kteří byli vybráni na základě odpovědí v dotazníku, kdy uvedli, že do řešení projektu byly zapojeny také třetí strany, či vznesli zájem podrobněji popsat průběh realizace projektu. Tyto rozhovory probíhaly od května do července. V srpnu a září byly rozšířeny o osobní rozhovory s řešiteli projektů s nedostatky, kteří nesplnili dle závěrečného oponentního řízení zcela zadání projektu a museli tak dodatečně splnit plánované výstupy.

V těchto dvou měsících proběhly také osobní rozhovory s administrátory Programu ALFA, konkrétně z Oddělení veřejných soutěží (OVS) a Oddělení realizace projektů (ORP), které rozšířily znalosti evaluátorů o pohled zaměstnanců na první program TA ČR.

V červenci 2018 proběhlo další dotazníkové šetření, tentokrát zaměřené na uživatele výstupů z projektů realizovaných v Programu ALFA. Tito uživatelé byli vtipováni a osloveni na základě implementačních plánů a (finálních) zpráv o implementaci, kdy je jako "cílové subjekty" pro své výsledky uvedli sami řešitelé.

V druhé polovině roku 2018 byla vytvořena finální verze statistické analýzy Programu ALFA a následně zpracována kontrafaktuální analýza. Bylo vypracováno několik dílčích analýz jako průnik subjektů podpořených v Programu ALFA a současně zapojených do mapování inovačních kapacit (INKA), síťové grafy spolupráce podpořených subjektů dle podprogramů a VS či rozsáhlejší analýza Hodnocení přínosů, Zpráv o implementaci a Finálních zpráv o implementaci.

V prosinci 2018 přistoupil evaluační tým ke Zpracování závěrečné zprávy průběžného hodnocení programu, která shrnuje všechna podstatná zjištění z výše zmíněných podkladových šetření.

Evaluační tým

Evaluační tým byl složen z interních zaměstnanců TA ČR a současně z externích poradců a spolupracovníků. Tato různorodost zúčastněných osob zajišťovala dobrou znalost hodnoceného programu a přímé propojení na získané informace z průběhu hodnocení a současně určitou nezávislost a odstup externích odborníků.

Zadání průběžného hodnocení bylo následující:

Evaluační okruh 1: Nastavení programu – relevance a koherence programu

E01) Jaké byly hlavní důvody a záměry pro tvorbu Programu ALFA?

E02) Do jaké míry odpovídá rekonstruovaná intervenční logika programu jeho dosavadní realizaci a vedou podpořené aktivity k naplňování cílů programu?

E03) Jaké bylo postavení programu v systému podpory VaVal v ČR v době jeho tvorby a jak zapadá do systému podpory VaVal v ČR a do portfolia poskytovatele v současnosti?

Evaluační okruh 2: Dosahované výstupy, výsledky a reálné dopady programu – účinnost a stálost programu

E04) Dochází k naplňování cílů programu a jakým způsobem?

E05) Jakých očekávaných i neočekávaných výstupů, výsledků a dopadů je v projektech podpořených v Programu ALFA dosahováno? Které z původně zamýšlených výstupů, výsledků a dopadů naopak dosahovány nejsou?

E06) Urychlila/Usnadnila podpora z Programu ALFA tvorbu a dosahování výstupů a výsledků (počet zaměstnanců, nové produkty, transfer technologií a uplatňování výstupů a výsledků v praxi, inovace apod., zlepšení ekonomických charakteristik podpořených subjektů a uživatelů výstupů/výsledků) v podpořených institucích?

Evaluační okruh 3: Implementace programu – hospodárnost a administrace programu

E07) Jak jsou nastaveny procesy administrace projektů a jak byly postupem času měněny?

E08) Jaké jsou náklady na administraci aktivit spojených s realizací programu na straně poskytovatele a na straně příjemců?

Evaluační okruh 4: Závěrečné hodnocení programu – příprava na ex-post hodnocení výsledků a dopadů

V tomto evaluačním okruhu nebyly stanoveny žádné evaluační otázky, pouze témata případného zájmu pro přípravu závěrečného hodnocení Programu ALFA, které bude realizováno po jeho ukončení.

- 1) Vypracovat doporučení pro realizaci programu EPSILON, případně pro program navazující na programy ALFA a EPSILON.
- 2) Na co zaměřit závěrečné hodnocení Programu ALFA? Jakých cílů (včetně stanovení evaluačních okruhů a otázek) má hodnocení dosáhnout a jakými nástroji evaluaci zpracovat? – Sestavení evaluačního rámce.
- 3) Jaká je nutná kontrolní skupina pro provedení kontrafaktuální analýzy? Jak zajistit potřebný sběr dat o vybraných subjektech? – Zajištění odpovídající datové základny
- 4) Jaké jsou další metodické a datové požadavky na provedení kvalitního závěrečného hodnocení Programu ALFA? – Zjištění dalších alternativ.

Při hledání odpovědí na vytyčené evaluační otázky byly využity různé kvalitativní i kvantitativní metody. Deskriptivní statistika byla použita pro základní analýzu podpořených projektů a zapojených řešitelů. Další kvantitativní metodou užitou pro hodnocení je kontrafaktuální analýza, která mimo jiné odpovídá na otázky spojené s dopadem podpory na konkurenceschopnost, přidanou hodnotu, zaměstnanost apod. u podpořených subjektů.

Závěry z těchto analýz jsou kombinovány a doplněny o zjištění získaná během kvalitativních metodických přístupů, zejména dotazníkových šetření pro řešitele podpořených projektů či uživatele výstupů a také řízených rozhovorů s vybranými řešiteli nebo administrátory Programu ALFA.

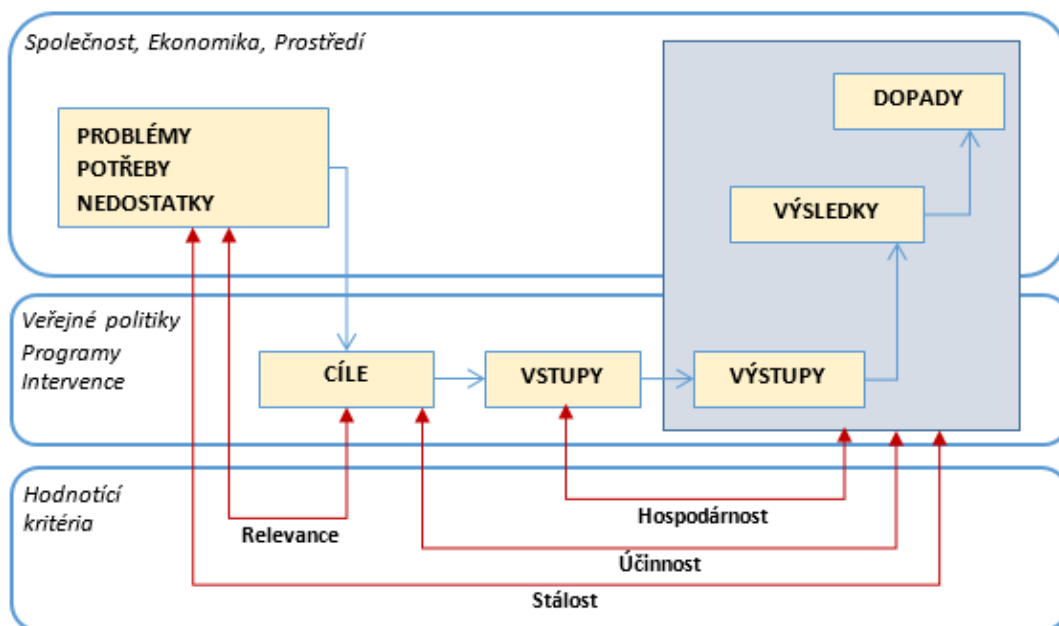
Jedním ze základních zdrojů informací o podpořených projektech a jednotlivých účastnících byl informační systém TA ČR ("ISTA"). Rozšiřující kvantitativní data byla získány zejména z veřejných databází Českého statistického úřadu, Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací administrovaného Úřadem vlády ČR a MagnusWebu od společnosti Bisnode. Kompletní zdroje dat jsou uvedeny v jednotlivých dokumentech průběžného hodnocení.

2 Intervenční logika Programu ALFA

Intervenční logika programu je klíčovým předpokladem pro možné budoucí zhodnocení programu dle standardních evaluačních kritérií, kterými jsou relevance, účinnost, hospodárnost, stálost a koherence.

Intervenční logiku Programu ALFA vytvořil Pazour (2017) z Technologického centra AV ČR. Dokument popisuje okolnosti a kontext vzniku Programu ALFA v návaznosti na vznik TA ČR. Dokument podrobně vymezuje cíle, vstupy, očekávané výstupy, výsledky a dopady Programu. Kompletní materiál je [přílohou](#) č. 1 této metodiky.

Obrázek 1: Intervenční logika programu dle oficiálního materiálu

3 Evaluační matice Programu ALFA

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1egyS33PA0DvOUSvYACYIVomCt37RfoRTxVmJE_mT2Ps/e dit#gid=682760978

Evaluační matice vyjadřuje vztah mezi vymezenými evaluačními otázkami a typy šetření, které byly při hledání odpovědí využity. Jednotlivé dílčí otázky konkretizují informace zjišťované v daném šetření.

Z důvodu značného rozsahu hodnocení jsou v následující evaluační matici uvedeny pro přehlednost pouze vybrané příklady realizovaných šetření, vybrané evaluační otázky a dílčí pomocné otázky. Celkový a úplný výčet evaluačních otázek i šetření je přístupný v [příloze č. 2](#) tohoto dokumentu.

Evaluační okruh	Evaluační otázka	Rešerše tvorby programu	Dotazníky hlavní řešitelé	Rozhovory administrátoři	Rozhovory tvůrci	Kontrafaktuální analýza	
Nastavení programu – relevance a koherence programu	Jaké byly hlavní důvody a záměry pro tvorbu Programu ALFA?	<i>K jakým změnám v oblasti systému VaVal měl program přispět?</i>			<i>Jakým způsobem byly zvoleny a definovány cíle programu?</i>		
	Jaké bylo postavení programu v systému podpory VaVal v ČR v době jeho tvorby a jak zapadá do systému podpory VaVal v ČR a do portfolia poskytovatele v současnosti?	<i>Jaké bylo postavení programu v systému podpory VaVal v ČR v době jeho tvorby a jak zapadá do systému podpory VaVal v ČR a do portfolia poskytovatele v současnosti?</i>	<i>Jaké bylo postavení programu v systému podpory VaVal v ČR v době jeho tvorby a jak zapadá do systému podpory VaVal v ČR a do portfolia poskytovatele v současnosti?</i>	<i>Jaké bylo postavení programu v systému podpory VaVal v ČR v době jeho tvorby a jak zapadá do systému podpory VaVal v ČR a do portfolia poskytovatele v současnosti?</i>	<i>Jaké bylo postavení programu v systému podpory VaVal v ČR v době jeho tvorby a jak zapadá do systému podpory VaVal v ČR a do portfolia poskytovatele v současnosti?</i>	<i>Jaké bylo postavení programu v systému podpory VaVal v ČR v době jeho tvorby a jak zapadá do systému podpory VaVal v ČR a do portfolia poskytovatele v současnosti?</i>	
Dosahované výstupy, výsledky a reálné dopady programu – účinnost a stálost programu	Jakých očekávaných i neočekávaných výstupů, výsledků a dopadů je v projektech podpořených v Programu ALFA dosahováno? Které z původně zamýšlených výstupů, výsledků a dopadů naopak dosahovány nejsou?		<i>Jakých zamýšlených i nezamýšlených dopadů a přínosů je v projektech dosahováno?</i>			<i>Jak program přispěl prostřednictvím rozvoje progresivních technologií, materiálů a systémů, zvyšování kvality životního prostředí a udržitelného rozvoje dopravy ke zvýšení kvality života obyvatel České republiky?</i>	

T A

Č R

Program **Alfa**

Implementace programu – hospodárnost a administrace programu	Jak jsou nastaveny procesy administrace projektů a jak byly postupem času měněny?	<i>Jaké překážky v administraci nadále trvají jak z pohledu poskytovatele, tak z pohledu účastníků projektů?</i>	<i>Měly postupy a procesy od vyhlášení VS po Závěrečné oponentní řízení a implementaci výsledků pozitivní/negativní vliv na dosahování cílů projektů a samotnou realizaci programu (výstupů, výsledků a dopadů včetně přínosů)?</i>

4 Zapojené skupiny v hodnocení programu

Pro komplexnost hodnocení bylo do jeho průběhu zapojeno několik různých skupin aktérů dle jejich postavení vůči Programu ALFA. Tyto dotčené 4 skupiny osob byly pro účely hodnocení zapojeny do dotazníkového šetření, řízeného rozhovoru či obou forem dotazování.

Nejpočetnější skupinu tvoří **hlavní řešitelé projektů**, tedy osoby, které se odborně se podílejí na realizaci alespoň jednoho podpořeného projektu v Programu ALFA.

Dále potom **uživatelé výstupů**, což jsou zástupci komerčních či veřejných subjektů, kteří při své činnosti využívají výstup z realizovaného projektu.

Administrátoři jsou potom zaměstnanci TA ČR, převážně z OVS a ORP, kteří byli zapojeni do administrace Programu ALFA, alespoň v rámci jedné z vyhlášených soutěží (VS).

V neposlední řadě byla zapojena skupina **tvůrců**, tj. osob které byly přítomny a aktivně zapojeny do příprav a tvorby programu.

Početní zastoupení všech skupin je uvedeno v tabulce níže.

Tabulka 2: Zapojené skupiny aktérů do průběžného hodnocení Programu ALFA

Skupina aktérů	dotazníky	rozhovory	celkem
hlavní řešitelé	517	20+5*	542
uživatelé výstupů	10	x	10
administrátoři	x	3	3
tvůrci	x	3	3
celkem	527	31	558

*5 rozhovorů s řešiteli projektů s nedostatky

Hlavní řešitelé

V této skupině jsou zástupci podpořených subjektů ať už v pozici hlavního příjemce podpory či dalšího účastníka projektu, kteří byli v návrhu projektu označeni za hlavního řešitele za danou instituci a kteří se následně **odborně a aktivně podíleli na realizaci projektu**. Skupina hlavních řešitelů tak představuje osoby detailně znalé a odpovědné za podpořené projekty od jejich počátků až po ukončení. V rámci hodnocení byli hlavní řešitelé osloveni v dotazníkovém šetření, v němž odpovídali na uzavřené a otevřené otázky zaměřené na výstupy projektu, navázanou spolupráci, administrativní nastavení apod. Žádost o vyplnění dotazníku byla rozeslána mezi 1 677 řešitelů (+ 8 v rámci pretestu), z nich celkem 517 řešitelů vyplnilo dotazník kompletně (návratnost 31 %). Vybraní řešitelé byli osloveni také pro osobní rozhovory, které rozšířily a prohloubily informace získané z dotazníků. Do rozhovorů byli zařazeni i řešitelé projektů s nedostatky, jejichž projekty byly při závěrečném oponentním řízení hodnoceny s horším výsledkem. Celkem proběhlo 25 rozhovorů s řešiteli projektů, 5 z nich s řešiteli projektů s nedostatky.

TA ČR od této skupiny získala cenná zjištění, která pomohla zhodnotit Program ALFA a následně také vylepšit probíhající či připravované programy.

Uživatelé výstupů

Uživatelé výstupů byli osloveni jako subjekty, které využívají výstupy vzniklé v realizovaných projektech. Do skupiny byly zařazeny jak subjekty, které byly součástí řešitelského konsorcia projektu, tak externí a do programu nezačleněné subjekty. Hlavním záměrem pro zařazení této skupiny bylo získání informací o **uplatnění výstupů výzkumu v praxi**. Sběr informací proběhl dotazníkovým šetřením, které bylo rozesláno mezi 59 uživatelů výstupů. Dotazník kompletně vyplnilo celkem 10 respondentů.

Administrátoři

Početně menší skupinu (3) tvoří administrátoři Programu ALFA. Jedná se o zástupce z OVS, kteří se **starali o vyhlášení všech čtyřech veřejných soutěží od jejich příprav až po vyhlášení výsledků** a byli ve spojení s uchazeči o podporu zejména skrze podávání návrhu projektů do VS. Další dotčenou skupinou jsou zaměstnanci ORP, kteří přebírají **dohled nad projekty vybranými k podpoře** a jsou s řešiteli projektů v kontaktu prostřednictvím pravidelné agendy **po celou dobu realizace až po závěrečné oponentní řízení**. S vybranými administrátory proběhly osobní rozhovory, které vycházely z evaluačních otázek.

Tvůrci

Tvůrci programu byli zastoupeni členy předsednictva TA ČR, kteří stáli při zrodu a přípravách Programu ALFA a nesli odpovědnost za nastavení programu. Znali původní záměry vzniku programu a jeho postavení v systému podpory VaVaI v ČR v době jeho vzniku. Současně zástupci přTA rozhodovali o uzavření smluv o poskytnutí podpory s řešiteli projektů vybranými k podpoře a měli tedy odpovědnost za výsledky výběru projektů určených k podpoře. Tvůrci byli osloveni formou řízených rozhovorů.

5 Vazby mezi účastníky

Následující síťové grafy vyjadřují vztahy mezi unikátními institucemi, které byly nejčastěji zapojeny do řešení podpořených projektů v Programu ALFA dle příslušných podprogramů. Pro přehlednost byly vykresleny vazby nejčastěji spolupracující instituce se všemi jejími partnery a také případné vzájemné vazby mezi těmito partnery. V rámci těchto grafů spolupráce jsme modelovali významnost dané instituce v podprogramu pomocí grafové centrality (viz níže) a následně uspořádali instituce podle její hodnoty. Pořadí institucí nevychází pouze z počtu vazeb s jejich partnery, ale také z významnosti těchto vazeb, které uvažují pozici partnerů, se kterými daná instituce spolupracuje¹.

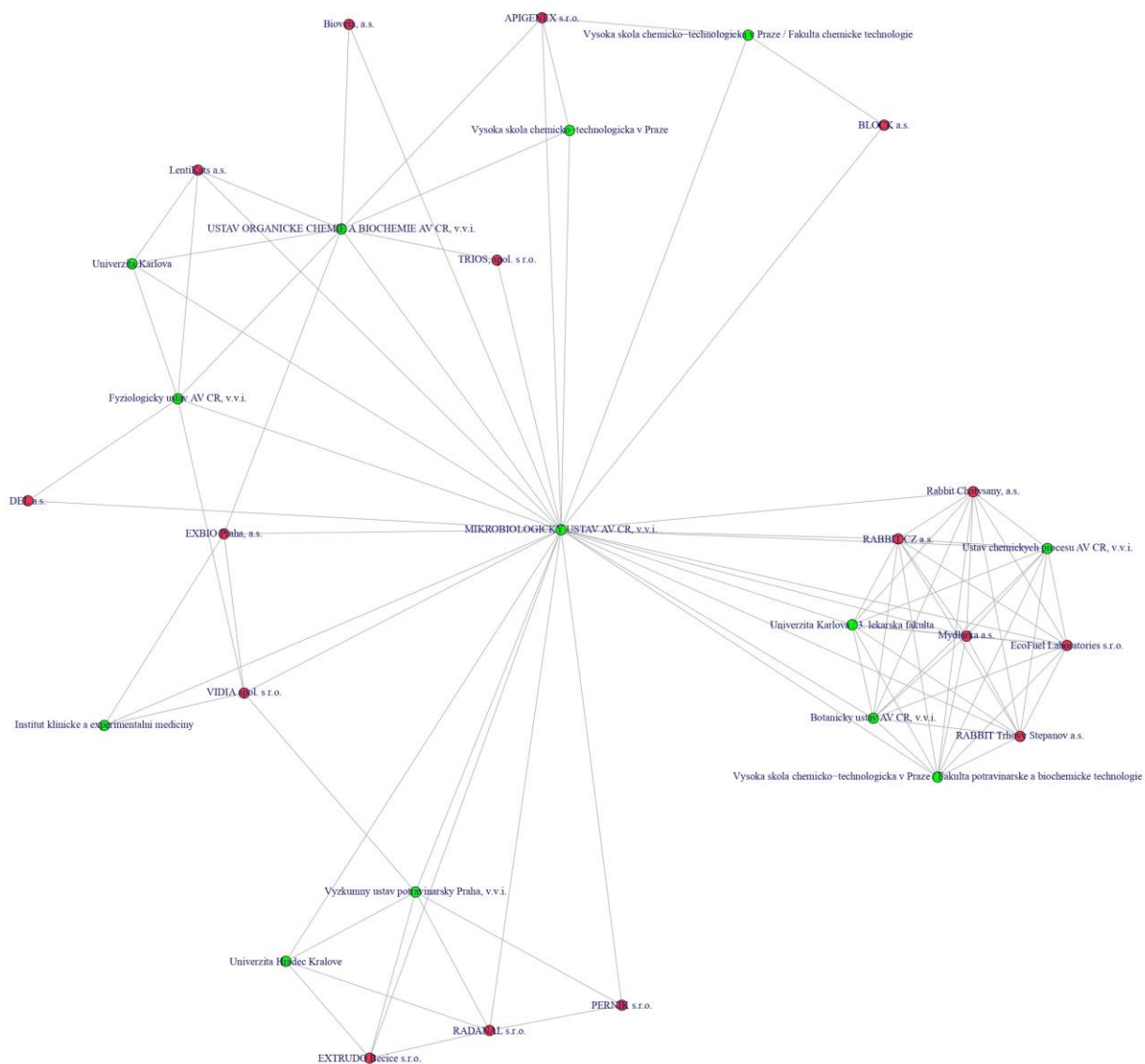
Uzly grafů představují jednotlivé instituce, hrany mezi nimi vyjadřují vztah, že dané dvě instituce spolupracovaly alespoň na jednom projektu.

Barvy uzlů rozlišují typy jednotlivých subjektů/institucí, kde zelená barva odpovídá výzkumným organizacím a červená podnikům. Grafy nerozlišují mezi hlavním příjemcem podpory a dalším účastníkem v projektu, protože se tato role může u daného subjektu lišit u různých projektů.

V první veřejné soutěži Programu ALFA byly účastníci projektů sledováni na úrovni celé organizace. V následujících veřejných soutěžích i v dalších programech TA ČR je již zavedena evidence na úrovni organizačních jednotek (ORJ). Tento metodický rozdíl se promítl do analýzy vazeb tím, že jsou některé instituce (zejména veřejné vysoké školy) evidovány na úrovni celé organizace a současně také na úrovni ORJ. Tohoto nedostatku si je evaluační tým vědom, nicméně to nebrání hlavnímu záměru, tj. sledovat provázanost a trendy ve spolupráci jednotlivých institucí. Pro obdobné analýzy u jiných programů, je již díky sjednocení sledování účastníků, tento nedostatek odstraněn.

¹ Eigenvector centralita – tato centralita vyjadřuje pozici dané instituce nejen podle počtu vazeb, tj. spoluprací s jinými institucemi, ale také dle významnosti těchto spolupracujících institucí. Nižší počet vazeb s dalšími institucemi může být tedy vyvážen jejich významností.

Obrázek 2: Vazby nejvýznamněji provázané instituce v podprogramu 1

Zdroj dat: ISTA, TAČR

Do podprogramu 1, který je zaměřen na progresivní technologie, materiály a systémy, je zapojeno celkem 510 unikátních institucí. V případě PP1 byl nejvýznamněji provázan Mikrobiologický ústav

ALFA. Centrum dopravního výzkumu spolupracuje v Programu Alfa na projektech znatelně více s podniky než s výzkumnými organizacemi.

V tabulkách níže je uvedeno pět institucí s nejvyšší hodnotou eigenvector centrality v každém ze tří podprogramů. Tato centralita vyjadřuje pozici dané instituce nejen podle počtu vazeb, tj. spoluprací s jinými institucemi, ale také dle významnosti těchto spolupracujících institucí. Nižší počet vazeb s dalšími institucemi může být tedy vyvážen jejich významností.

V podprogramu 1 jsou na prvních místech, co do počtu a významnosti navázaných spoluprací, výzkumné organizace, zejména pak pracoviště Akademie věd ČR konkrétně Mikrobiologický ústav, Ústav chemických procesů či Botanický ústav. Následované jsou veřejnými vysokými školami, ČVUT v Praze (Fakulta strojní) a VŠCHT v Praze (Fakulta potravinářské a biochemické technologie).

Tabulka 3: Instituce dle významnosti vazeb v podprogramu 1, program ALFA

Pořadí instituce	název instituce
1.	MIKROBIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v.v.i.
2.	Ústav chemických procesů AV ČR, v.v.i.
3.	Botanický ústav AV ČR, v.v.i.
4.	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta strojní
5.	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze / Fakulta potravinářské a biochemické technologie

V podprogramu 2 jsou na prvních místech zastoupeny také podniky. Nejvíce provázanou institucí je v tomto podprogramu Ústav jaderného výzkumu Řež, akciová společnost. Na následujících třech místech jsou výzkumné organizace Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (Fakulta technologie ochrany prostředí), Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i. a Technická univerzita v Liberci (Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace). Na pátém místě v pořadí je opět podnik – Centrum výzkumu Řež s.r.o.

Tabulka 4: Instituce dle významnosti vazeb v podprogramu 2, program ALFA

Pořadí instituce	název instituce
1.	ÚJV Řež, a.s.
2.	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze / Fakulta technologie ochrany prostředí
3.	Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.
4.	Technická univerzita v Liberci / Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace
5.	Centrum výzkumu Řež s.r.o.

V podprogramu 3 dosáhly na první místa co do významnosti vazeb opět pouze výzkumné organizace, z toho převážně veřejné vysoké školy. Nejvýznamněji provázanou institucí je, jak je patrné

z předchozího grafu, Centrum dopravního výzkumu, následované VUT v Brně a následně ČVUT v Praze (zde z důvodu rozdílné evidence na úrovni organizace i ORJ).

Tabulka 5: Instituce dle významnosti vazeb v podprogramu 3, program ALFA

Pořadí instituce	název instituce
1.	Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.
2.	Vysoké učení technické v Brně / Fakulta stavební
3.	České vysoké učení technické v Praze
4.	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta dopravní
5.	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta stavební

Obdobné analýzy provázanosti jednotlivých účastníků podpořených projektů umožňují sledovat trendy ve spolupráci nejen mezi podniky a výzkumnými organizacemi, ale také partnerství institucí na základě jejich geografické polohy, velikosti apod.

6 Propojení subjektů v Programu ALFA a v mapování INKA

V rámci průběžného hodnocení byla vypracována stručná analýza, která představuje přehled subjektů, v tomto případě pouze podniků, které byly zapojeny do Programu ALFA a současně do mapování inovačních kapacit (dále "INKA"), jehož první šetření proběhlo v roce 2014 a druhé započalo během roku 2018.

Celkem 61 firem podalo návrh projektu do Programu ALFA a současně s jejich zástupci, nejčastěji jednatelem, proběhl rozhovor o jejich výzkumných a vývojových záměrech, inovačních strategiích, technologických a podnikových vizích apod. v rámci mapování INKA. Z nich bylo v Programu ALFA 49 firem podpořeno v rámci vybraného projektu. Necelá polovina, tj. 21 těchto firem se zapojila do předloženého hodnocení skrze vyplnění dotazníku pro řešitele projektů a jeden hlavní řešitel se v rámci hodnocení se členy evaluačního týmu dokonce sešel k osobnímu rozhovoru.

V závěru hodnocení bylo dokončeno již druhé kolo mapování INKA, které probíhalo v krajích ČR v průběhu roku 2018. Do INKA2 bylo zapojeno 711 firem a průnik s programem ALFA je dokonce větší než s INKA1. Celkem 228 firem podalo návrh projektu do Programu ALFA a současně s nimi proběhl rozhovor v rámci mapování INKA2, u 154 z nich byl projekt podpořen a realizován. V 54 případech vyplnila firma zapojená do INKA2 také dotazníkové šetření pro řešitele projektu v tomto hodnocení Programu ALFA.

Tato provázanost různých šetření a výzkumných a vývojových aktivit firem umožňuje hlubší vhled a možnost pro nalezení pravidelností či podobností pro budoucí snahy o podporu VaV aktivit.

Aktivita	Počet firem	Průnik	
		INKA1 (452)	INKA2 (711)
Program ALFA – firmy s podaným návrhem projektu	2 083	61	228
Program ALFA – firmy s podpořeným projektem	891	49	154
Dotazník řešitelů (ALFA)	517	21	53

Příkladem může být návaznost odpovědí na bariéry a překážky, které jednotlivé firmy vnímají při realizaci VaV aktivit a při následné komercializaci výsledků. V mapování INKA1 odpovídali jednatele na otázku **jaké bariéry omezují realizaci VaV aktivit v jejich firmě**. V dotazníku z hodnocení Programu ALFA reagovali řešitelé na otázku **s jakými bariérami transferu poznatků z VaV do praxe se firmy potýkají**.

V následující tabulce jsou odpovědi získané z firem zapojených do obou šetření. Respondenti mohli uvádět více různých bariér, které pocítují. Nejčastější odpovědí bylo, že firma nemá žádné zásadní bariéry při realizaci výzkumu a vývoje a následně ni při transferu poznatků do praxe. Ze zmíněných

překážek se nejčastěji jednalo o nedostatek finančních zdrojů a vysoké náklady na komercializaci výstupů z VaV. Dotazovaní uváděli také zkosnatělost firemních procesů a chybějící lidské zdroje.

Obdobné analýzy na různá témata, která se prolínají oběma šetřeními lze vytvářet i do budoucna se zapojením mapování INKA2.

Tabulka 6: Bariéry spojené s VaV a následným přenosem poznatků, firmy v INKA1 i ALFA (možnost více odpovědí)

Kategorie	Bariéry realizace VaV aktivit (INKA)	Bariéry transferu poznatků z VaV (hodnocení ALFA)	Celkem
bez bariér	15	18	33
lidské zdroje	5	1	6
finanční zdroje	2	6	8
zkosnatělost	0	3	3
Celkem	22	28	50

7 Přílohy

[Příloha č. 1: Intervenční logika Programu ALFA](#)

[Příloha č. 2: Evaluační matice průběžného hodnocení Programu ALFA](#)